

УКРАЇНСЬКА МОВА - *VERSUS* СТУДЕНТ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Біленко В., студ. гр. МК-21

Однією з проблем становлення України як істотно нової відкритої демократичної держави є визначення в ній місця української мови. Кожна розвинена мова має систему соціорівнів, що віддзеркалює поділ суспільства на класи і групи, Соціальні різновиди мови безпосередньо впливають на її стильовий розвиток.

Науковці зазначають, що характерною ознакою мови, що вмирає, є її обмеження у вжитку щоденного розмовного мовлення і зникнення соціальних різновидів. Для української мови також характерна система соціорівнів, або реєстрів, що охоплює мову культивовану, витриману, спеціальну, розмовну, грубу, непристойну [1; 34]. Крім цього т.зв. «білінгвальність» українського населення впливає на посилення позицій російської мови як побутової.

Подальший розвиток наукової української мови залежить від процесів формування україномовних середовищ у «зросійщених» містах (зокрема на Слобідській Україні). У першу чергу актуалізацію вживання української мови в адміністративно-управлінській, науковій, політичній, побутовій і освітній сферах. Студентська молодь завжди вважалась локомотивом подальшого розвитку нації, саме мовне середовище студентства буде мовою української спільноти «декількох наступних десятиліть». Метою нашого дослідження є пошук можливих шляхів популяризації державної мови в студентському колі.

Мовна поведінка молоді людини визначає й її мовну свідомість. Незважаючи на державний статус української мови, у повсякденному спілкуванні спостерігаємо деякий мовний нігілізм, опір «примусу» - намагання відповідати т.зв. російською мовою, інколи під час викладання окремих спеціальних дисциплін студент не виявляє бажання слухати лекції рідною мовою, оскільки вважає себе «білінгвом», а викладач не вважає це за проблему. Соціологічні опитування свідчать: у м. Суми - 24% мешканців, які вважали рідною російську, вдома нею розмовляли 25%, а із 75% опитаних, хто назвав такою українську, лише 29% – у побуті послуговуються нею однією, а 46% – обома: і російською, й українською [2]. Отже, існує проблема формування позитивного ставлення до української мови у власному оточенні, загостреного почуття відповідальності за неї, розуміння, що зрівноважена мова дає можливість виявити свій юнацький

максималізм, привернути увагу до своєї думки, яка буде почута й сприйнята. Це і флешмоби, і акції, і волонтерство тощо

Польські студенти, які вивчають українську мову, записали у березні 2014 р. відео-звернення до громадян України. У ролику вони розповідають, чому почали вивчати українську мову, називають свої улюблені слова-символи: «батько», «горнятко», «дружба», «дякую», «сонце», «успіх», «перемога», «воля». Студенти прикордонних областей повинні задуматися, чому їх однолітки з інших країн вважають вивчення української почесним та важливим, а частина українських – пережитком минулого?

Львівські студенти креативно виявили свою небайдужість, місцевий патріотизм - за власний кошт надрукували та розклеїли в електротранспорті міста 800 наклейок з висловами про рідну мову: «Я читаю українське», «Я слухаю українське», «Я маю право на українську мову».

Одним із шляхів поширення української на розмовно-побутовому рівні у молоді є якісний дубляж зарубіжної кіно- та телепродукції. Точну оцінку позитивного впливу кіно-перекладів на ставлення молоді до української мови дала письменниця Леся Вороніна, яка вважає, що «культурні переклади «Тачок», «Піратів Карибського моря» зробили для заохочення молоді більше, аніж усі помпезні вистави, гасла та пісні» [4].

Отже, від усвідомленого зрівноваженого вольового та інтелектуального вияву молоді людини залежить його майбутнє мовне середовище..

Література

1. Масенко Л. Соціорівні української мови в комунікативному просторі сучасного міста / Л.Масенко // Дивослово. – 2011.- №6.- 34-37с.
2. Через білінгвізм до русифікації: як двомовні громадяни стають російськомовними – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/47410>
3. Тищенко К. Основи мовознавства: Системний підручник / К. Тищенко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2007.
4. Леся Вороніна у пошуках Огопого та інших дивовиж світу // День. – 2011. – №14-15. – 28-29 січ.

Наук. кер. - Яременко Л. М.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 351-353.